

Stanko Abadžić stigao je u Odesu, drevno pri-
bježište pisaca i mornara, otkrivši kako je od-
sutnost jedno od njenih najvidljivijih lica. Na
ulicama ovog od svijeta zaboravljenog grada
praznina se višestruko manifestira - najsnaž-
nije kao odsustvo mnoštva te kao izostanak
moderniteta. Oba se ova stvarnosna negativa
na Abadžićevim fotografijama ukazuju kao
umjetnički pozitivni. Njegov je susret s Odesom
rezultirao nizom estetskih i moralnih lekcija
zaodjenutih u ikoničko tijelo crno-bijele fo-
tografije..

Višnja Vukašinić

KADAR
▶▶▶ 36

ISBN 978-953-57655-7-8

250,00 kn

Stanko Abadžić

ODESSA

KADAR
▶▶▶ 36

ABADŽIĆ
ODESSA

Nemam poruku, ne propitujem ništa, samo fotografiram.

Stanko Abadžić

I don't have a message, I don't question anything, I just take photographs.

Stanko Abadžić

STANKO ABADŽIĆ

ODESSA

IMPRESSUM

Nakladnik | *Publisher*

Kadar36

www.kadar36.hr

Za nakladnika | *Official Representative*

Max Juhasz

Urednik | *Editor*

Stanko Abadžić

Predgovor | *Introduction by*

Višnja Vukašinović

Prijevod na engleski | *English Translation*

Miloš Đurđević

Grafičko-likovno oblikovanje i prijelom | *Design & Layout*

Zoran Jelača

Tisak | *Printed by*

Printera d.o.o

Godina izdanja | *Year of Publication*

2016.

Copyright: Stanko Abadžić and Kadar36

sabadzic.net.amis.hr

abadzicphoto@gmail.com

ISBN 978-953-57655-7-8

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000947755.

STANKO ABADŽIĆ
ODESSA

KADAR **36**

ODSUTNOST I VIDLJIVOST

Ono što ne vidimo sastavni je dio svake fotografije isto kao što su oni kojih nema i dalje sastavni dio nas. Ono što je na fotografiji prisutno za nas je nužno odsutno. Njeni pak rubovi prizivaju sve ono što nije ušlo u njenu vidljivost. Stanko Abadžić stigao je u Odesu, drevno pribježište pisaca i mornara, otkrivši kako je odsutnost jedno od njenih najvidljivijih lica. Na ulicama ovog od svijeta zaboravljenog grada praznina se višestruko manifestira - najsnažnije kao odsustvo mnoštva te kao izostanak moderniteta. Oba se ova stvarosna negativa na Abadžićevim fotografijama ukazuju kao umjetnički pozitivni. Njegov je susret s Odesom rezultirao nizom estetskih i moralnih lekcija zaodjenutih u ikoničko tijelo crno-bijele fotografije.

Prva je ona o vidljivosti pojedinca – Abadžićeve snimke svjedoče kako kada je masa odsutna pred objektivom izranja čovjek, njegova prisutnost postaje vjerodostojna i opipljiva kroz višak značenja što ga proizvodi individualna energija. Druga pouka ove pustolovine je kako oni koje je suvremenost naizgled zaboravila lakše čuvaju identitet i autentičnost. Fotografije Odesa moćno svjedoče i o sveprisutnim slojevima gradske prošlo-

sti koje još nije dotakla hladna ruka globalizacijske unifikacije. Abadžić svojim majstorskim kompozicijama podcrtava jedinstvenost zatečenog najradije se zauzstavljajući na efemernom i naizgled nebitnom. Jednom je to ulični štand, drugi put dječja kolica, a treći naljepnica na staklu starog automobila. Sve to uokviruje on za njega prepoznatljivim prirodno prisutnim plohama svjetlosti i sjene kako ih zadaje sam trenutak snimanja.

Egzistencija je ovdje viđena kroz arhetipske figure onoga koji odlazi i onoga koji ostaje. Abadžićevi protagonisti smješteni su nasuprot prostranstvu mora što utjelovljuje i hrani neispunjivu želju za vječnim. Čovjek i more ne mogu se sresti, ali se jednako tako ne mogu prestatati gledati i čekati. Nema u tom smislu istinitijeg bića od onog mornarskog koje ne pripada posvema ni kopnu ni pučini. Mornar je dokaz naše neizbježne podvojenosti između prisutnosti i odsutnosti, između željenog i mogućeg, između života i sna. Jer on osluškuje sirenski zovu pustolovine, a opet, kad je se domogne, njen je zvuk melankolično obložen glasovima s obale. Mornar je, kao i sanjar, uvijek negdje drugdje. Nije se Odesa, onako preplavljena mornarima i djevojkama koje

ih čekaju, zalud svidjela Puškinu i tolikim sanjarima nakon njega. Neki, poput Čehova, su joj se uporno vraćali dok je drugi, poput Dostojevskog i Nabokova, nikad nisu uspjeli konačno dosanjati.

Na amblematskoj fotografiji ovog ciklusa Abadžić stoga lovi mornara u zagrljaju djevojke. Ona je licem okrenuta prema nama, dok je on pak okrenut leđima bacajući tajanstvenom siluetom mrežu prema pučini. Iako je fizički još uvijek prisutan, njegova je pojava utjelovljena odsutnost – odsutnost koju je fotografija učinila vidljivom. Lijepa djevojka ga stiže k sebi prislanjajući lice o njegovo rame, no njegove su misli već negdje drugdje. Iznad njihovih glava nadvila se zlokobna vertikalna linija obeliska – spomenika koji stoji kao opomena o tolikima koji su otišli iz zagrljaja voljenih da se više ne bi u njega vratili. Čekanje je upisano u ovaj (ne)sretni trenutak. Abadžić ga bilježi preciznošću koja na površinu izvlači duhovnu strukturu svakog rastanka – rađanje plimnog vala melankolije. Odesa je grad na čijem izbornom licu nerazdruživo titraju sjene onih kojih nema i svjetla onih koji ih čekaju. Čineći ih vidljivim fotografija ih ponizno iskupljuje.

Višnja Vukašinić,

Zagreb, studeni 2016.

ABSENCE AND VISIBILITY

What we do not see is a vital part of every photograph just as those who are gone are still with us. What is present in a photograph is always absent for us. And the edges of a photograph invoke all that has not been encompassed in its visibility. Stanko Abadžić arrived in Odessa, the ancient refuge for writers and sailors, to discover that absence is one of the most visible faces of the city. On the streets of this city forgotten by the world, the void manifests itself in manifold ways – the absence of multitude and the lack of modernity are the most visible ones. On Abadžić's photographs both of those negatives of reality appear as artistic positives. In his encounter with Odessa, he teaches us a number of aesthetic and ethical lessons wrapped in an iconic body of black and white photograph.

The first lesson is on the visibility of an individual – Abadžić's snapshots testify that in the absence of masses, a man or a woman appears in front of the lens, his or her presence becomes verified and palpable as a surplus of meaning produced by individual energy. The second lesson of his adventure is that those who seem to be forgotten in the contemporary world are more capable to preserve their identity and authenticity. Furthermore, the photographs of Odessa are a powerful

statement on omnipresent layers of the past of the city untouched by the cold hand of global unification.

In his artful compositions, Abadžić underscores the uniqueness of the found things and most often he focuses on fleeting and seemingly unimportant subjects. In one case, it is a street vendor stand, then a baby carriage or a sticker on the windshield of an old car. He frames all of those with his recognizable, naturally present planes of light and shadow defined by the moment of shooting.

Existence is seen through archetypical figures of those who leave and those who stay behind. Abadžić's protagonists are placed in front of the vast sea that embodies and nurtures the unsatisfiable desire for eternity. An encounter between man and sea is not possible, but neither can they stop looking at each other and waiting for each other.

Therefore, the truest being is the being of a sailor, since he does not belong entirely to land or to open sea. The sailor is a proof that we are always divided between presence and absence, between desired and possible, between life and dream. Because he listens to the siren song of adventure, and yet, when he reaches it, its sound is melancholic and covered with voices from the shore. The sailor and the dreamer are always in another place. It

was not by coincidence that Pushkin and many dreamers after him loved Odessa, a city full of sailors and girls waiting for them. Some dreamers, like Checkhov, came back again and again, and others, like Dostoyevsky and Nabokov, never succeeded to dream the city through and through.

On an exemplary photo in this cycle, Abadžić thus captured a sailor in the embrace of a girl. She is looking at us, and he turns his back to us, but his mysterious shadow forms a net stretching towards the open sea. He is still present in body, but his presence is an embodiment of absence – absence made visible by the photograph. The pretty girl presses him against her while putting her face on his shoulder, but in his mind he is already elsewhere. Above their heads, the vertical line of an obelisk looms ominously – a monument standing as a reminder of many who left the embrace of their loved ones and never come back. The waiting is inscribed in this (un)decisive moment. Abadžić registers it with precision and brings to light a spiritual structure of each goodbye – a birth of the high tide of melancholy. Odessa is a city with a wrinkled face, and on it the shadows of those who are gone and the lights of those waiting for them inseparably flicker together.

Višnja Vukašinić,

Zagreb, November 2016

Posebna zahvala/*Special thanks*

Anna Golubovskaya

Alexander Yakimchuk